

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

TUULIVOIMAHANKKEIDEN VIRANOMAISPROSESSEISTA

Pirkanmaan tuulivoimaseminaari 3.10.2012
Tampere, Komediateatteri

Pirkanmaan ELY-keskus, yks.pääll. Hannu Wirola

Viranomaisprosesseihin vaikuttavia seikkoja

- Suurten tuulivoimalayksiköiden ja tuulivoimapuistojen tulo sisämaahan varsin nuorta (sisämaassa olosuhteet perin erilaiset mm. maankäytön moninaisuuden sekä maa-ala- ja erilaisten etäisyysvaatimusten vuoksi)
- Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT)
- Tuulivoimarakentamisen kokonaisuutta ohjaava suunnittelu (maakuntakaavoissa) niin ikään nuorta
- Lainsäädännön soveltaminen ei ole kaikilta osin vakiintunutta ja ennakkopäätöksiäkin vähän
- Uudelleen järjestetty hallinto (AVI:t, ELY:t, Trafi, Livi jne., jne. hakee käytäntöjään
- Viranomaisohjeet tuoreita, esimerkiksi: ...

Viranomaisten tuoreita tuulivoimaohjeita:

- Tuulivoimarakentamisen suunnittelu. Ympäristöhallinnon ohjeita 4/2012. Ympäristöministeriö, Rakennetun ympäristön osasto. Helsinki 2012. N. 90 sivua + liitteet
- Tuulivoimaohje. Ohje tuulivoimalan rakentamisesta liikenneväylien läheisyyteen. Liikenneviraston ohjeita 8/2012. Liikennevirasto. Helsinki 2012.

Tuulivoimahankkeen viranomaisprosessien moninaisuus 1

- **Maakunnan liitossa:**
 - Maakuntakaava

- **Kunnassa:**
 - Yleiskaava
 - Rakentamista suoraan ohjaava yleiskaava
 - Kuntien yhteinen yleiskaava
 - Asemakaava
 - Suunnittelutarveratkaisu
 - Rakennuslupa
 - Toimenpidelupa
 - Poikkeamispäätös
 - Ympäristölupa

... jatkuu...

Tuulivoimahankkeen viranomaisprosessien moninaisuus 2

■ **Elinkeino- liikenne ja ympäristökeskuksessa (ELY):**

- Yva-menettelyn soveltamispäätös
- Yva-menettely (ELY-keskus yhteysviranomaisena)
- Poikkeamispäätös ranta-alueilla
- Lausunnot: ympäristö, liikenne, maankäyttö
- Yritystuki

■ **Aluehallintovirastossa (AVI):**

- Vesilupa (korvauksineen ja käyttöoikeuksineen)

■ **Liikenteen turvallisuusvirasto (Trafi):**

- Lentoestelupa

... jatkuu ...

Tuulivoimahankkeiden viranomaisprosessien moninaisuus 3

■ **Muutoksenhakutuomioistuimet:**

- Hallinto-oikeudet (kunnassa tehdyissä päätöksissä ja ELY:ssa tehdyissä yvamenettelyn soveltamispäätöksissä)
- Vaasan hallinto-oikeus (kunnan ympäristöluvista ja AVI:n vesiluvista)
- Korkein hallinto-oikeus (hallinto-oikeuksien ja ympäristöministeriön päätöksissä)

■ **Keskeinen viranomaislausunnon antaja tuulivoimahankkeissa:**

- Pääesikunta (erityisesti ilmavalvontatutkiiin liittyvät asiat, sotilasilmailu sekä erilaiset kohteet kuten varalaskupaikat, ampuma-alueet jne.)

■ **Yksityisistä tahoista:**

- Yksityisoikeudelliset sopimukset (toiminnanharjoittajan sekä maan- ja vesialueiden omistajien välillä) esimerkiksi kaapelilinjojen käyttöoikeus- ja niihin liittyvissä korvauskysymyksissä voivat olla vaihtoehtona eräiden viranomaispäätöksien osille tai ainakin voivat nopeuttaa virnomaiskäsittelyjä

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisesta

- YVA-asetusta tarkennettu: Yva-menettelyä sovelletaan, kun yksittäisten laitosten määrä on vähintään 10 kpl tai kokonaisteho vähintään 30 MW
- Pienempäänkin hankkeeseen voidaan soveltaa yva-menettelyä, jos vaikutukset ovat verrattavissa yllä olevaan. Päätöksen soveltamisesta tekee ELY-keskus. Yva-menettelyä edellyttävään päätökseen muutosta saa hakea ainoastaan hankkeesta vastaava, eivät siis muut asianosaiset. Mikäli ELY-keskus ei päätöksessään edellytä yva-menettelyä, tällöinkään muut asianosaiset eivät voi hakea muutosta. Muut asianosaiset voivat kyseenalaistaa ELY:n päätöksen muutoksenhaulla vasta sitten, kun hankkeelle on annettu lupa. Eli samat periaatteet koskevat tuulivoimaa kuin muitakin hanketyyppejä.

”Tuulia” ja mahdollisia ”uusia tuulia”

- Tuulivoimarakentamisen säätely tullut vahvasti maankäyttö- ja rakennuslainsäädännöstä, näin varmaan jatkossakin, mutta kasvaako ympäristönsuojelulain rooli myös luvittamisessa
- Kauneus- ja maisema- sekä luonto-arvoja esitetty vahvemmin otettavaksi ympäristönsuojeluin lupa-säätelyyn (Vesilaissa näitä elementtejä on ollut jo kauan)
- Yva-menettelyn soveltamisessa (eli sovelletaanko yva-asetusta pienempiin tuulivoimahankkeisiin yva-menettelyä vai ei) asian ratkaisu usein hoidettu lausunnolla, pyrkimystä tehdä mieluummin päätös
- Selvityksiä meneillään viranomaisprosessien nopeuttamiseksi/kehittämiseksi: yva- ja lupamenettelyjen jonkinlaiseksi yhdistämiseksi, asioiden keskittämiseksi (erikoistuminen), asiakaspalvelukeskustoiminnan lisääminen
- Yksityisten välisten sopimusten enempi käyttö viranomaismenettelyjen sijasta tai rinnalla (esimerkiksi käyttöoikeudet korvauksineen maa- ja vesialueilla)
- Tutkimustoimintaa meneillään: mm. äänen ja värinän vaikutuksista maa- ja vesieläimiin ja niiden karkottumiseen
- ”Ilmassa” esityksiä hankkeen esittely- ja kuulemisvastuun siirtämistä enemmän viranomaiselta toiminnanharjoittajalle
- Maanomistajatahoilla esityksiä vuokra- ym.sopimuksista kaikkien niiden maanomistajien kanssa, jotka laitoksen ”reviirin” sisällä eikä pelkästään rakennuspaikan maanom. kanssa

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

... ja tässä hieman hyväntuulisuutta eikä mitään raketitiedettä – kiitos!

